

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

„JUTRA“

Francija, Italija in Podonavje

Interesantna izjava senatorja de Jouvenela

Po polomu londonske svetovne gospodarske konference je postal obisk madžarskega ministrskega predsed. Gömbösa v Rimu najvažnejši evropsko-politični dogodek preteklega tedna. O tem obisku se je mnogo pisalo in ugibalo, pravo ozadje je pa pokazal šele bivši francoski poslanik v Rimu, senator de Jouvenel v svoji izjavi dopisniku lista „Nouvelles Wiener Tagblatt“, ki je neprecenljive važnosti, ker odkriva pravič tudi širši javnosti, kaj se kuha za kulislami evropske diplomacije. De Jouvenel je dejal med drugim sledeče: „Ko je prevzel vlado Daladier, je bila nevarnost, da se razdeli Evropa na blok revizionistov in proti-revizionistov. Pesimisti so že napovedovali vojno, a resnica je bila, da je bil mir resno ogrožen. Zato je bil potreben poizkus pomirjenja in ustanovitve bloka štirih velesil. Če je imela lokarnaška pogodba namen jamčiti Franciji, Belgiji in Nemčiji varnost s poročtvom Anglije in Italije, ima pakt štirih smoter poravnati spore med Francijo in Anglijo na eni ter Italijo in Nemčijo na drugi strani in najti pota za sodelovanje.“

To se je posrečilo. Dosegli smo, da se ne more postavljati zahteva po reviziji, kakor tudi ne more veljati status quo kot neizpremenljiv zakon. Pakt štirih je zdaj pogajanja Italije in Francije o srednji Evropi, a Italija ne postavlja tu nobenih teritorialnih zahtev. Tako bosta mogli obe državi proučiti praktične možnosti ozdravljenja srednje Evrope v tem smislu, da se odstranijo politična nesoglasja in se ustvari gospodarsko in finančno sodelovanje. Najprej so se morali proučiti italijanski interesi v zvezi z interesi podonavskih držav. Pogledov je tu več in obstajajo Tardieujev podonavski načrt, sklepi v Stresi ter izjave prizadetih držav na svetovni gospodarski konferenci v Londonu. Najvažnejši so trgovski odnosi do Jugoslavije in Romunije v zvezi z izrabo pristanišč Trsta in Reke. Francoski gospodarski interesi so jasni in se morejo mirno uvrstiti v okvir pogajanj, ki se bodo v kratkem pričela. Političnih težkoč ni, ker sta tako Francija kot Italija izrazili svoj teritorialni desinterese v Podonavju.

Zagotoviti se mora politična neodvisnost držav Podonavja. Preprečiti se morajo antagonizmi, ker bi nasprotstva štirih velesil prinesla Podonavju le škodo.

Nobena teh držav ne sme iz teh konferenc izvajati možnosti za politično akcijo. Sporazum med Francijo in Italijo o Podonavju obsega sledeče tri možnosti: 1. Osnovanje dvostranskih gospodarskih pogodb med podonavskimi državami. 2. Izvedba smotrene žitne politike v podonavskih državah. 3. Ureditve denarnega vprašanja v smislu zlate valute, pri čemer bi se lahko ravnali po zgledu Belgije. Ne gre za to, da bi pri pogajanjih zastopali neizpremenljive zahteve, pač pa je treba proučiti vse doslej napravljene načrte in voditi celotno akcijo postopno. Vsaki državi naj bi bila dana možnost, da bi po svojih interesih in čustvih sklenila več ali manj tesne zveze in dobila časa za nadaljnje odločitve. Prepričan sem, da bosta Francija in Italija dospeli do enotnega naziranja o ozdravljenju podonavskih držav, še več, tudi izven Evrope bosta dosegli na obeh straneh zaželeni sporazum. Francija priznava potrebo ojačenja italijanske gospodarske politike, ki izvira iz uspešnega razvoja države.

Položaj bi se znatno razjasnil, če bi Nemčija, kakor so to storile že Francija, Italija in Anglija, jasno izrazila politični in teritorialni desinterese v Avstriji ter zajamčila njeno neodvisnost. Dokler Nemčija tega ne izjavi, manjka pogoj za skupno obnovitveno delo v srednji Evropi. Na to izjavo Nemčije računamo tem bolj, ker je od nje odvisno pomirjenje velikega evropskega ozemlja. Pakt štirih bi prišel do svojega prvega velikega uspeha, če bi Nemčija izrazila svoj politični desinterese v srednji Evropi, kakor so to storile ostale tri velesile. Kar se pa tiče revizijskega vprašanja, obstoja med Francijo in Italijo soglasje. Po gospodarskem in finančnem ozdravljenju podonavskih držav in po političnem pomirjenju, ki bi ga imelo kot posledico, bi se moglo pristopiti k rešitvi takozvanega problema, čegar realno vrednost ne cenim visoko. Tudi tu so možne rešitve, morda z ustvaritvijo svobodnih con.

„Bila je napaka,“ je zaključil de Jouvenel svojo izjavo, „ko smo hoteli v Ženevi doseči univerzalnost. Danes obstoja prepričanje, da morejo samo limitirani dogovori dovesti do varstva Evrope. Na to pot sta stopili sedaj Francija in Italija ter upam, da bomo imeli pri tem uspeh v interesu miru.“ K tej izjavi se še vrnemo.

Macdonaldova vlada pred krizo

LONDONSKA SVETOVNA GOSPODARSKA KONFERENCA OMAJALA TLA PREMIERJU IN ZUNANJEMU MINISTRU.

PARIZ, 31. julija. Po vesteh iz Londona se zdi, da je neuspeh londonske svetovne gospodarske konference precej omajal položaj Macdonaldove vlade, ki naj bi po zatrevanju dobro informiranih osebnosti pretrpela v najbližji bodočnosti zelo značilne spremembe. Vedno bolj se govori, da je odhod Macdonalda z vodstva angleške vlade nelzogiben. Kot njegov naslednik se najbolj pogosto omenja bivši zunanji minister sir Austen Chamberlain. V primeru, da bi prevzel sir Chamberlain upravo angleške države v svoje roke, je več kakor gotovo, vsaj tako pravijo londonski avtoritativni krogi, da bi vstopila v njegovo vlado predvsem tudi Lloyd George in Churchill. Lloyd George bi se zadovoljil v Chamberlainovi vladi tudi s položajem kmetijskega ministra. Ne dvomno je, da bo Macdonald energič-

no branil položaj svojega kabineta, nima pa preveč ugodnih šans, da bi se mu to tudi posrečilo. V Londonu se že govori, da bo sedanji predsednik vlade ob odhodu s svojega visokega položaja, dobil naslov markija Losslemouthskega. Zunanji minister sir John Simon, ki mu merodajni krogi in vsa javnost prav posebno zamerjajo njegovo slabost in mlačnost v vodstvu angleške politike na Daljnem Vzhodu, že misli na to, da bi se sam umaknil in podal ostavko. Z izgovorom, da je zelo slabega zdravja, je sir John že pred nekaj tedni zapustil svoje delo in prepustil vse posle zunanjega ministrstva svojemu začasnemu namestniku. Kakor je znano, je sir Simon trenutno že na potovanju na južnem delu Atlantika, po vrtni poti, ki se bo definitivno posvetil delu v Ofici.

Brzdanje madžarskega revizionizma

MUSSOLINI JE PRITISNIL NA GÖMBÖSA, DA SE SPORAZUME S FRANCIO. NA MADŽARSKEM SO NEZADOVOLJNI. ZAROTA EKSTREMNIH REVIZIONISTOV PROTI GÖMBÖSU.

RIM, 31. julija. Italijanski tisk še nadalje izraža svoje priznanje Gömbösu, ker je na sestanku z Mussolinijem omogočil konstatacijo, da so stališča italijanske in madžarske vlade identična tako sedaj, kakor tudi v lanskem novembru, ko se je Gömbös prvič sestal z Mussolinijem, čeprav so od tedaj mnogi važni dogodki temeljito spremenili situacijo v Evropi. Iz razumljivih vzrokov italijanski listi ne objavljajo podrobnih rezultatov tega sestanka, temveč samo registrirajo razne informacije iz madžarskih, angleških in nemških listov, iz katerih pa je razvidna jasna slika italijansko-madžarskih odnosov. Predvsem so italijanski listi registrirali nekl zelo značilni članek budimpeštanskega lista „Uj Nemzedek“, v katerem se priznava, da se je morala revizionistična kampanja ustaviti, da pa Madžarska kljub temu ne bo dovolila, da bi njeno vprašanje padlo v pozabljeno, ker zna sicer trpeti, pri tem pa ne pozna pojma odreči se česa. Dalje se trdi v tem članku, da bi hoteli podonavsko vprašanje rešiti nekateri za Madžarsko, drugi zopet proti Madžarski, dočim se v Rimu v polni meri upoštevajo pravice in potreba po samoodločbi, s čimer bi se mogla rešiti odkrito in brez vsakih skritih ciljev madžarsko in podonavsko vprašanje.

V nekem poročilu iz Berlina se trdi, da se morajo sporazumi, ki so bili doseženi v Rimu med Mussolinijem in Gömbösem, še izpopolniti. Z ozirom na to se bodo pogajanja še nadaljevala. Obojestranski strokovnjaki bodo proučili tehnično stran nekaterih gospodarskih vprašanj, ki so v razpravi. Ko bodo sporazumi perfekuirani, bosta Italija in Madžarska tudi dejan

ska postali pravi zaveznici. Politični momenti italijansko-madžarskega sodelovanja bi se dali rešiti na kompromisen način. Italija bi podpirala še nadalje po diplomatski poti madžarske aspiracije, dočim bi Madžarska sledila direktivam Italije pri reševanju vseh vprašanj, ki se tičejo ureditve srednje Evrope.

BUDIMPEŠTA, 31. julija. MTI poroča: Policijska uprava je izdala naslednje uradno poročilo: Centralna policijska uprava je prejela obvestilo o nekem atentatu na predsednika vlade, kakor tudi o zaroti, ki je bila organizirana v tej smeri. Policija je takoj uvedla obširno preiskavo in aretirala v zvezi s tem več oseb, ki jih je izročila državnemu tožilstvu.

BUDIMPEŠTA, 31. julija. V zvezi z zaroto, ki je bila odkrita pred Gömbösovo vrnitvijo v Budimpešto, doznava „Tribuna“, da so nameravali zarotniki izvršiti atentat na Gömbösa. Voditelji zarotnikov so Ludovik Perley, uradnik zavoda za socialno zavarovanje, Janos Brückler, upokojeni občinski tajnik, Samuel Löwinger, delavec in delavka Viljemina Kleinova. Vsi štirje so bili aretirani in je preiskava ugotovila, da so bili Perley in še nekateri drugi zarotniki člani nekega propagandističnega društva, ki je vodilo eksaltirano kampanjo za revizijo mirovnih pogodb in ki je doslej že večkrat s to svojo akcijo izzvalo nezadržane incidente. „Tribuna“ trdi na koncu, da bo znala madžarska javnost, ki je sprejela vest o tej zaroti, z globoko indignacijo, z ozirom na to, da so zarotniki prijeti in izročeni sodišču, v bodoče preprečiti podobne ekscese.

Zbornica za TOI

ostane enotna

LJUBLJANA, 31. julija. Po sporočilu kr. banske uprave je ministrstvo za trgovino in industrijo odredilo, da ostane ljubljanska Zbornica za trgovino, obrt in industrijo enotna in skupna ustanova, ker niso podani pogoji za ločitev in odcepitev obrtnega odseka. To sporočilo bo dostavljeno vsem interesentom.

Nemčija krši avstrijsko suverenost

PARIZ, 31. julija. Listi opozarjajo na uvodnik „Timesa“, v katerem se ugotavlja, da je nemška državna vlada prekršila določbe mednarodnega prava, ker je s pomočjo letal trosila na avstrijskem ozemlju narodno-socialistični propagandni material. Zaradi teh dogodkov je stopilo v ospredje vprašanje avstrijske državne suverenosti. Francoski listi beležijo tudi neki članek „Reichposte“, v katerem se zahteva, sklicanje mednarodnega razsodišča.

Boj proti irskim fašistom

DUBLIN, 31. julija. Vlada je pričela da ne izvajati svoje ukrepe proti irski narodni gardi, tako imenovanim fašističnim modrim srajcam, ki jih vodi O'Duffys. Izvršene so bile mnogoštevilne hišne preiskave, pri katerih je bilo zaplenjenih precej vsakovrstnega strelnega orožja.

Bolgar vohun v Franciji

PARIZ, 31. julija. Iz Nice se poroča: Organi javne varnosti so aretirali predvčerajšnjim bolgarskega državljana na Vladimirja Kazalova, pri katerem so našli načrte lokalne strategične železniške proge. Načrti so bili v zapečateni kuverti, naslovljeni na neko osebnost, ki živi v Berlinu.

Aretacija komunistov v Berlinu

BERLIN, 31. julija. V zvezi z datumom 1. avgusta, ko prireajo nemški komunisti svoje tradicionalne demonstracije proti vojni, so se včeraj pojavili po berlinskih ulicah letaki in le paki po hišnih zidovih s proglasi proti vojni. Policija je aretirala šest komunistov.

PRETEP V LONDONU.

LONDON, 31. julija. V Hyde-parku je bil včeraj meeting proti fašizmu in vojni nevarnosti, na katerem je sodelovalo nad 30.000 ljudi. Nekega fašistovskega govornika, ki je skušal ugovarjati, so nasprotniki vrgli s tribune in ga je razjarjena množica nato pošteno pretepla. Nastala je strašna zmešnjava med obema strankama in je bila tribuna v nekaj minutah popolnoma razdejana, nakar so se udeleženci obdelovali z lesenimi sestavnimi deli tribune.

Dnevne vesti

NAŠIM NAROČNIKOM! Današnji številki »Večernika« smo priložili položnice in prosimo vse naše naročnike, da nam nakažejo naročnino za ta mesec. Prav tako prosimo tudi vse one, ki so z naročnino v zaostanku, da jo takoj poravnajo, kajti le oni, ki redno plačujejo, imajo pravico do redne dostave lista. Vsem, ki niso poravnali naročnine za prvo polletje 1933, bomo žal primorani nadaljnje pošiljanje lista ustaviti. Uprava »Večernika«.

Odhod dr. Marka Ipavca. Prihodnje dni zapusti naše mesto gosp. banski svetnik okrajni glavar dr. Marko Ipavc, ki se po večletnem delu v našem obmejnem okraju preseli v Ljubljano. Poslovilni prijateljski večer bo v sredo 2. VIII. t. l. v dvorani hotela »Orel« z začetkom ob 21. uri. S tem bo zvezan tudi pozdravni večer novega okrajnega glavarja g. dr. Ivana Senekoviča.

Časni večer Protituberkulozne lige. V torek, 1. avgusta ob 20. uri ima odbor Protituberkulozne lige v Mariboru v dvorani Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu slavnostno sejo, ki je zamišljena kot častni večer zaslužnemu dolgoletnemu predsedniku g. banskemu svetniku dr. Ipavcu, ki je, kakor znano, premeščen v Ljubljano. Odborniki se naprošajo, da se polnoštevilno udeleže seje. Tudi ostali člani Lige so dobrodošli.

Poroka. Preteklo sredo sta se na Kapeli pri Radencih poročila učitelj g. Milan Lah in gđc. Anica Pertlova, učiteljica, oba v Negovi. Priči sta bila narodni poslanec g. Jakob Zemljčič in šolski upravitelj g. Vincenc Jenko. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

Iz železniške službe. Premeščena sta železniška uradnika Josip Čeh iz Subotice v mariborsko kurilnico, iz Maribora pa v Subotico Marjan Jurjevčič.

Junaška rešitelja. Mariborski otok je ostal tudi letos brez zveze z desnim dravskim bregom. Niti prepotrebne broda — vzlic večletnim željam — ni, o čemer bo treba še spregovoriti. Mnogo ljudi otok tako mika, da skušajo s čolni ali pa s plavanjem doseči »špico«, odkoder je le nekaj korakov do bazenov. Pretekli teden je bil na tem mestu pravcati velepromet in je kopališka uprava namestila na tem delu otoka posebnega blagajnika (z brodom se ji pa prav nič ne mudi). Plavanje z desnega brega na otok pa lahko postane usodopolno za nevedčje plavalce: deroča voda marsikoga zmede, da izgubi razsodnost in ves pogum. Tako bi bila pretekli petek in soboto poplačala svoje hrepenenje po otoku skoraj s smrtno neka deklica in eki delavec drž. žel. Oba sta sredi deroče struge pričela klicati na pomoč. Za trenutek sta že izginila pod vodo, kar so opazili kopalci na desnem bregu, večinoma člani studenskega Sokola. Okrožni načelnik Lojze Ferš in prednjak Avgust Zupan sta takoj s čolnom zdrvela za potapljačema in sta ju v zadnjem trenutku rešila. Prav tako tudi v petek neko deklico. Oba rešitelja zaslužita priznanje za svojo neustrašnost, ki je dokaz, da je Sokol vedno na mestu tudi v pomoč do svojega bližnjega!

Primarij Dr. Černič

specialist za kirurgijo se je vrnil in zopet redno ordinira v sanatoriju, Gosposka ul. 49, telefon 23-58. Ordinira od 11. do 12. in od 14. do 16. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 10. ure. 2774

Naša mladina se zanima za muzej. Včeraj dopoldne je vodil arhivar profesor g. Baš po zbirkah tukajšnjega muzeja šolsko mladino v starosti od 6 do 10 let ter ji razlagal tamkaj zbrane zgodovinske in druge predmete. Imel je 53 zvestih poslušalcev in poslušalk, ki so se zelo pozorno zanimali za bogate zbirke in prav resno poslušali poljudno razlago muzejskih zanimivosti.

Zatvoritev prehoda čez železnico v Studencih. Dne 3. in 4. avgusta bo železniška uprava popravljala tir pri prehodu v Studencih poleg delavnic na Aleksandrovi cesti, zaradi česar bo promet čez tir zaprt in se mora ves promet v Ruše usmeriti na Frankopansko. Preradovićevo in Radvanjsko cesto. Smar prometa bo označena z napisnimi tablam.

Nalezljive bolezni v naši banovini. Od 1. do 7. tm. je obbolelo v naši banovini za tifusnimi boleznimi 47 oseb, za škrlatinsko 82, za dvico 87, za šeno 32, za krčevito odrevenelostjo 4, za otročnično vročico in nalezljivim vnetjem možganov po 2 osebi, za grizo, otrpnenjem tilnika in vnetja priušesne slinovke pa po 1 oseba. Skupno je umrlo za nalezljivimi boleznimi 5 oseb.

Vsi oni, ki so se prijavili za sodelovanje pri prizoritvah »Celjskih grofov« na prostem, se obveščajo, da bo prva vaja na Rotovškem trgu v torek, 1. avg. ob 20. uri in ne nocoj v ponedeljek 31. julija, kot je bilo prvotno javljeno. Novojšnja vaja je namenjena samo solistom.

Nesrečen padeč s hleva. Preteklo soboto popoldne je padla v Spodnjem Žaku pri Mariboru s hleva 33letna posestnica Marjeta Živkova. Pri padcu je dobila hude notranje poškodbe in so jo morali prepeljati takoj v mariborsko bolnišnico.

Zverinska mati. V Melah pri Gornji Radgoni je te dni lovil v Muri neki ribič ribe. Namesto ribe pa je potegnil iz reke človeško trupelce. Zadevo je prijavil radgonškemu orožniku, ki poizveduje sedaj za nečloveško materjo, ki je po značajih sodeč novorojenčka zadavila in ga vrgla v Muro.

Velikih verskih svečanosti v Ljubljani se je udeležilo precej vernikov iz lavantinske škofije. Navzoč je bil tudi lavantinski vladika g. dr. Tomažič, ki je imel na stadionu globoko zamišljen govor.

Tragična smrt uglednega posestnika. Včeraj dopoldne so bili obveščeni tezenski orožniki o tragediji, ki se je odigrala na domačiji 49letnega posestnika Petra Pristovnika v Razvanju pri Mariboru in zahtevala življenje hišnega gospodarja. Posestnik Pristovnik je odšel včeraj zjutraj s svojo ženo k prvi maši v Hoče, po maši pa bi se moral udeležiti seje cerkveno-konkurenčnega odbora, česar pa ni storil, ker se je počutil zelo slabega. Odšel je z ženo domov, kamor je prišel na obisk tudi njegov svak, posestnik Janez Ulbin iz Dogaš. Pristovnik se je nekaj časa razgovarjal s svakom, nato pa brez vsakega opovičila odšel na dvorišče. Njegova žena in njen brat njegovi odsotnosti nista posvečala posebne pozornosti. Ko se pa po preteku cele četrt ure še ni vrnil, ga je odšla žena iskat in ga je našla obešenega na vrvi v kašči v gospodarskem poslopju. Vsi poskusi, da bi obešenca oživel, so bili zaman. Pokojni Pristovnik je že več let bolehal za težko živčno boleznijo, ki je bila posledica nevarne poškodbe na glavi, katero je zadobil pokojnik, ko ga je pred leti povozil neki neprevidni avtomobilist. S težko prizadeto družino sočustvuje vsa okolica.

Razne nesreče in nezgode. Nekoliko pestra je bila včerajšnja kronika reševalne postaje. Meddelom na zidarskem odru pri neki stavbi na Pobrežki cesti se je odlomila in padla iz rok opeka zidarja Francu Kokolu iz Limbuša in priletela 4 metre nižje stoječemu delavcu Alojzu Hadnerju na desno ramo. Hadner se je zgrudil nevarno poškodovan na tla in je moral poiskati potrebno pomoč pri zdravniku. Na reševalni postaji sta bila obvezana 19letni zidar Peter Plohl iz Magdalenske ulice, ki se je vrezal v levo nogo in pa 10letni učenec Ladislav Seka iz Slovenske ulice, ki se je vrezal na desni podlehiti. Z rešilnim avtomobilom so prepeljali reševalci v bolnišnico 20letnega posestnikovega sina Josipa Arnuša iz Grušove pri Sv. Marjeti ob Pesnici, ki ga je nekdo zabodel z nožem v desno roko, neki drugi napadalec pa ga je udaril s kolom po levem kolenu s tako močjo, da mu ga je skoraj zdrobil ter 18letnega delavca Jurija Ornika iz Trnišča pri Sv. Marjeti, ki ga je podrli, ko se je peljal na kolesu, neznan avtomobilist. Ornik je zadobil pri padcu tri nevarne rane na glavi.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, pri bolečinah v kolkih, zasoplenosti, ljudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzroči naravna **Franc-Josefova grenčica** izdatno izpraznjenje črevesja in osvoboditve občutkov tesnobe.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »**Franz Josefove**« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na jedvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni zelo zadovoljni z učinkom »**Franz Josefove**« vode. »**Franz Josefova**« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mazaška babica. Policija je včeraj aretirala 54-letno babico Marijo P., stanujočo na Tržaški cesti, zaradi odprave telesnega ploda neki 24-letni Marici. Dekle je pričela po splavu silno krvaveti in se bori s smrtjo.

Zaključek šolskega leta na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pretekli petek je bilo zaključeno na tukajšnji banovinski vinarski in sadjarski šoli letošnje šolsko leto. V soboto je bila na zavodu prisrčna domača slovesnost, katere so se udeležili zastopniki nekaterih oblasti, komisije za izpraševanje gojencev ob navzočnosti proforskega zbora z ravnateljem Priolom: na čelu ter zastopnikom banske uprave svetnikom inž. Zidanškom. Šolo so dokončali Martin Gobec, Ladislav Golob, France Filipič, Tone Horvat, Ivan Kranjc, Henrik Majer, France Marzidovšek, Mihael Napotnik, France Naveršnik, Drago Novak, Tone Peitler, Vlado Platajs, Avgustin Podgoršek, Janez Rajšp, Jakob Raner, Adolf Sande, Rudolf Tkavc, Franc Urek, Lojze Vračko, France Zevnik, Anton Železnik, Ludvik Lešnik in Anton Roter. Več gojencev te šole je ves čas šolanja bilo pridnih Sokolov telovadcev pri Sokolskem društvu Maribor III. Zato jim je društvo pred odhodom priredilo na vrtu kavarne »Promenade« v Tomšičevem drevoredu lepo odhodnico. Prisrčno je bilo slovo krepkih fantov Sokolov od ostalega članstva. Globok vtis pa je napravil na odhajajoče fante nagovor staroste profesorja Strune, ki jim je želel vso srečo pri njihovem nadaljnjem delovanju.

Kongres opekarnarjev. V času od 8. do 10. avgusta bo v Novem Sadu kongres opekarnarjev. Na kongresu bodo naši opekarnarji razpravljali o vprašanju opekarske industrije.

Strojno pletiljo, ki je večča pletenja na motornih strojih, išče za takoj Borza dela v Mariboru, kjer dobe reflektantke vsa podrobnejša pojasnila.

Izlet »Peruna« v Ormož. Kolesarski in motociklistični klub »Perun« je priredil včeraj s svojimi sekcijami izlet v Ormož. Start je bil ob 8.30 na Glavnem trgu, in sicer so startali trije avtobusi in mnogo motornih koles s skupno nad 70 oseb. Vožnja je nato šla mimo Sv. Marjete v Sv. Lenart, kjer je bil prvi odmor. Nato je krenila ekspedicija v Sv. Trojico, kjer je bil v gostilni Rozman zakusek. Po kratkem obznanju je šla vožnja dalje preko Radgone v Slatino Radence, od tam pa preko Ljutomerja v Ormož. Povsod so se »Perunaši« ustavili, prepevali narodne pesmi, godba sekcije Peruna na Tezmem, ki se je tudi udeležila izleta, pa je povsod priredila promenadni koncert. Ob 14. so prispeli izletniki v Ormož, kjer jim je bil prirejen nadvse prisrčen sprejem. Radi nastalega dežja je izostala veselica v Ormožu, zato pa se je razvila v prijaznih prostorih Rajhovega hotela v prijeten sestanek. Proti večeru so izletniki zopet zasedli svoje prostore v avtobusih in krenili na pot v Maribor, kamor so prispeli okoli 21.30. Včerajšnji izlet, ki je bil zlasti propagandnega značaja, je odlično izpolnil svojo nalogo in je v vsakem oziru nadvse dobro uspel.

Grajski kino. Od danes do vključno 1. avg. vefilm Richarda Tauberja »Melodija ljubezni.« Richard Tauber poje v tem filmu 6 krat, ostale vloge imajo Lien Deyers, Alice Treff, Szöke Szakall in mala srčkana Petra Unkel. Svetovna kritika pravi o tem filmu »Melodija ljubezni«, da je najboljši Tauberjev film, pri katerem se gledalec izbornu zabava. Ljubke so scene Tauberja in pa male Petre Unkel.

Kino Union. Danes zadnji dan »Ljubljana oporoka« s Charloto Anderjevo in Johanom Riemanom. Od jutri dalje vefilm »Rasputin« s Konradom Veidom.

Tvornica »kokaina« v Mariboru

Ivorničarja Boris Sirnik in Ernest Trnon izročena mariborskemu sodišču

Poročali smo že, da je mariborska policija izsledila sleparsko družbo velikega stila, ki je izdelovala »kokain« in na ta način osleparila več oseb za velike vsote denarja.

Ko je glavni krivec Boris Sirnik, bivši trgovski poštnik in poštni uradnik, rojen leta 1903. v Ljubljani in stanujoč zadnje čase v Mariboru zaslužil nevarnost, je odpotoval s svojo ženo pod napačnim imenom na Sušak. Od tam se je podal v Višnjo goro, kjer je izvedel, da je izdala mariborska policija za njim tiralico. Še preden pa je bil aretiran, se je podal v Ljubljano in se tam prijavil policiji, ki ga je izročila predstojništvu naše policije.

Preteklo soboto je mariborska policija Sirnika ves dan zasliševala. Pri zaslišanju je izpovedal, da se je kmalu po odpuštu iz državne službe seznanil z Ernestom Trnom, trgovcem na Radvanjski cesti in njegovo ljubico Wolfizetlovo. Zaprjeval je, da ga je pričel Trnon nagovarjati, naj bi mu pomagal pri trgovini s kokainom. Ko je bil nekega dne Sirnik pri njem, je opazil, kako je ta polnil steklenice z neko mešanico in jih hermetično zapiral. Opazil je tudi, kako je Trnon na steklenice lepil etikete z napisom »Tisoč gr. Cocain Hydrochloric«. Pri tej priliki mu je povedal, da je kupil v neki mariborski lekarni 2 kg natrijevega salicila, nekaj kinina in galuna v kristalih. S to mešanico je Trnon polnil originalne zavitke, na katerih je nekaj črtal s tušem in napisal v levi kot »Cocaine« v desni pa »Muryatic«. Sirnik je priznal, da je Ternonu pri tem delu pomagal.

Nadalje je točno izpovedal, kako sta dopotovali v Maribor dve Francozini, katerima se je po naročilu Ternona predstavljal kot prodajalec kokaina in jima prodal dva kilograma blaga, za katerega sta mu plačali 15.000 francoskih frankov. Denar je Sirnik izročil Ternonu, ki mu je za trud in uslugo dal nekaj stotakov in bankovce za 1000 frankov.

Sirnik je uvidel, kako dobre kupčije dela njegov znanec Trnon in mu je dalo to povod, da je začel izdelovati kokain sam. Nabavil si je potrebni material in izdeloval ovitke po pol kilograma. Med tem pa je tajno iskal novih zvez, da bi mogel uspešno konkurirati svojemu znanecu Ternonu. Imel je srečno roko. Ob Novem letu se je pri Sirniku oglasil neki Josip P., ki mu je pripeljal neko damo iz Italije kateri je Sirnik prodal za 2000 lir kokaina in nagradil Josipa P. z jurišnim. Z omenjenim Josipom P. se je Sirnik večkrat sestajal in se po njem seznanil tudi z neko natakario v Melju, ki je posodila Sirniku 4000 Din. V strahu za svoj denar je natakario povedala to zadevo nekemu svojemu znanцу. In vse to je prišlo na uho policiji, ki je natakario zaslišala. Vendar pa ona ni izpovedala nič konkretnega. Tudi je Sirnik točno opisal, kako sta s Ternonom potovala v Gradec, tam veseljačila in zapravljala denar.

Na podlagi Sirnikovih izpovedi je bil aretiran tudi trgovec Ernest Trnon, ki pa je pri zaslišanju na policiji odločno zanimal vse, kar je obtežilnega zoper njega izpovedal Sirnik. Prav tako je pri sočudenju vztrajal Trnon pri svojih izjavah, da tudi Sirnik se ni vdal in je trdil svoje. Policija je oba izročila preteklo soboto dopoldne tukajšnjemu okrožnemu sodišču.

Razglas o drugi javni pismini licitaciji za prevzem in izvršev vzdrževalnih del na državnih cestah št. 17 in 50. Licitacija se bo vršila v petek dne 11. avgusta 1933 ob 11. uri pri tehničnem oddelku sreskega načelstva v Mariboru, levi breg Proračunska vsota znaša: a) za dela na drž. cesti št. 17 skupaj 13.920 Din, b) za dela na drž. cesti št. 50 skupaj 19.950 Din. Pogoji licitacije, načrti in proračuni so na javni vnos pri tehničnem oddelku sreskega načelstva v Mariboru, levi breg, T. No. 1053/22-1933. V Mariboru, dne 29. julija 1933 Sresko načelstvo v Mariboru, levi breg.

Sport

Otvoritev lahkoatletskih sportnih naprav na Mariborskem otoku. SSK Maraton priredi v nedeljo 6. avgusta ob 15. uri lahkoatletsko tekmovanje na Mariborskem otoku v svrhu otvoritve lahkoatletskih sportnih naprav. Točke tekmovanja: 1. Hoja na 5 km. 2. Tek na 3 km. 3. Tek na 100 m. 4. Štafeta 4x800. 5. Skok v višino. 6. Skok v daljavo. 7. Skok ob palici. 8. Met kroglice obojerno. 9. Met kopja obojerno. — Pri tekih imajo pravico tekmovanja verificirani člani mariborskih klubov, včlanjenih v JLAS, pri ostalih panogah pa tudi člani ostalih klubov JLAS. Pri teku na 100 m sme postaviti vsak klub samo po 2 tekača. Tekalščice je dolgo 476 m ter ima 2 nedvigljene zavoje. Prijave je poslati do 2. avg. na naslov: SSK Maraton, Maribor, Aleksandrova cesta 6 I.

Punching (Gradec):SK Železničar 5:3.

V soboto zvečer je priredil SK Železničar na verandi pivovarne Union klubski dvomatch proti boksarjem graškega kluba »Punching«. Zmagali so gosti v razmerju 5:3. Posamezni rezultati so bili naslednji: Pucher (G) je zmagal nad Slaničem (Z); Štrukl (Z) je premagal Kucha (G) po točkah. Boj med Granederjem (G) in Strausom (Z) se je končal s knock-autom Strausa. Zadnja borba, in sicer med Godo (G) in Loviškom (Z) je ostala neodločena.

SK V. okraj (Maribor): SK Pragersko 6:2 (5:1).

Včeraj dopoldne sta odigrali na igrišču »Železničarja« imenovani moštvi prijateljsko tekmo. Domači so bili ves čas v veliki premoči in bi bil rezultat lahko še večji.

SK Železničar:SK Žalec 10:2 (4:1).

Old boys moštvo SK Železničarja je včeraj odigralo v Žalcu prijateljsko tekmo proti SK Žalcu. Tekma se je končala z visoko zmago SK Železničarja.

Tekmovanje za nogometno državno prvenstvo.

Ljubljana: Primorje:Gradjanski 4:1 (0:1).

Zagreb: Concordia:BASK 2:1 (1:1).

Beograd: BSK:Slavija (S) 8:1 (6:1).

Osijek: Slavija:Hajduk 1:0. Tekma je bila v 2. minuti drugega polčasa radi incidentov prekinjena.

Ostale nogometne tekme.

Split: SK Split:Viktorija (Zagreb) 3:1 (2:1). Kvalifikacijska tekma za vstop v nacionalno ligo. Viktorija torej izpade.

Zemun: Sparta:NAK (Novi sad) 7:1. Kvalifikacijska tekma za vstop v nacionalno ligo.

Celovec: Avstria (Celovec):GAK (Gradec) 5:2 (0:0). Tekma za amatersko prvenstvo Avstrije.

Edvard Oblak:

Strah

KONEC.

Naenkrat pa se je fantom premaknil in se nama pričel približevati. Bila sva brez vsakega orožja in iskal sem s trepetajočimi rokami po tleh za mizo, za katero sva stala, kak predmet, ki naj bi nama služil v obrambo proti neznanu pošasti. Ker je bilo moje iskanje zaman, sem se oprijel miznega roba, trdno odločen, da zvalim težko starinsko mizo na pošast, čim bi se mi še bolj približala.

Nohti Da Ruinov roke so se mi zadržali v kožo in meso, tako zelo je naraščal njegov strah pred neznanu postavo. Priznati moram, da sem izgubil oblast nad svojimi živci tako zelo, da nisem občutil prav nobene bolečine, ko so se zasekali prijateljevi nohti v moje telo.

Fantom je bil prišel že tik do najine mize in jasno sem opazil pred seboj mrtvaške blede obraze, sredi njega pa ogromna usta, v katerih sta samevala dva bela, zakrivljena zoba, kakor dva grabežljiva pantrava kremplja. Ta strašni obraz se je divje režal proti nama...

Ne vem, kje sem mogel zbrati v tem trenutku tako moč: zgrabil sem mizo, s katere je zdrknila najina obleka, in jo dvignil v višino ter obenem zatulil z nečloveškim glasom:

Propozicija za državno prvenstvo kraljevine Jugoslavije Kolesarske zveze kraljevine Jugoslavije za cestovno državno prvenstvo na 100 km. za skupino »B« in 50 km. za skupino »C« (glavna in juniorska). Ta dirka bo pod pokroviteljstvom »Koturaškega Saveza kr. Jugoslavije« na dan 6. VIII. na progi Zaprešič-Kostanjevica-Št. Jernej in nazaj s ciljem v Zaprešiču. Pravico do štarta imajo vsi dirkači, ki so včlanjeni v zvezi in so v posesti verifikacije svoje podzveze. Štart je v Zaprešiču pri kolodvoru. Glavna skupina štarta ob 7.30, a juniorska ob 7.40. Nagrade za glavno skupino so 4 in 6 kolajn, a za juniorsko 5 kolajn. Vozi se po pravilniku zveze in po cestno-policijskem redu ter na lastno

odgovornost in stroške. Kolesa se lahko zamenjajo le, ako je prvo nerabno poškodovano. Voditelji in spremstvo se kaznuje z diskvalifikacijo. Protest se ima vložiti 1 uro po prvaku s pologom od Din 50. Startina znaša 10 Din. Prijave sprejema zvezni referent g. Josip Putnik, Zagreb, Cankarjeva ul. 12 III. najdalje do 4. VIII. do 20. ure zvečer. Poznejše prijave se pripoznajo le, ako se založi dvakratni znesek. Mariborska kolesarska podzveza, upravni odbor.

Davis-cup. Finalna borba za Davisov pokal, in sicer med Anglijo in Francijo, ki se je vršila v Parizu, se je končala z zmago Anglije 3:2. Davisov pokal, ki je bli od leta 1927 nepretrgoma v Parizu, je torej letos šel v London.

Kritike o „Problemu stigmatizacije“

Mnenje strokovnjaka

Dr. Aleš Ušeničnik je čutil potrebo, da je kot teolog in filozof, torej nestrokovnjak odklonil knjigo doc. dr. Ivana Matka »Problem stigmatizacije«, njegovim krogom bližnja revija »Beseda« pa je te dni objavila sledečo oceno dr. Tomaža Furlana:

»Kot časovni paradoks moramo zabeležiti, da je želja za čudeže močnejša kot kedaj poprej. Izgleda, kot da je kavzalni način mišljenja, ki predstavlja predzadnjo stopnjo v duševnem razvoju človeka, pretežka butara zanj, pretrudljiva pot brez odpočitka. Fiziološko dejstvo, da človek napora ne prenaša dolgo. Kavzalni način mišljenja je ogromen napon, ko je treba vsako dejstvo razčleniti in raziskati po vzroku in učinku, je kakor življenje pri stalni polni zavesti brez sna in brez sanj. Iz te pretrujenosti, iz želja po življenju, ki poteka samo od sebe, se je rodilo na realističnem zapadu mnogo mističnih pokretov, ki so naglo dali njegovo racionalistično kulturo. Tem pokretom se pridružujejo moške s svetovno znanimi imeni, ljudje, nezadovoljni z znanstveno medicino se zatekajo k za moje pojme prav običajnemu mazaču Zelesu, ki postaje zdravilni čudotvorec za stari in novi svet. Ljudje hočejo čudežev. Po naši domovini, ki je vzgojena tako ortodoksno, katoliško, poganjajo nove ločine in razni spiritalistični krožki. Zaradi uboge Rezičke Neumannove iz Konnersreutha se pišejo po vsem svetu učene razprave, vse nestrno zanimi ali se bo moglo znanstveno (zapad) ugotoviti čudež, kar je seveda čisto nemogoča zadeva. Po teh dogodkih so pri Slovencih izšle že kar tri razprave, naša razprava kar na 100 straneh z bogato ilustracijo. Ali niso vsa ta dejstva nove poteze v postarem licu Evrope najočividnejše znamenje časa?

Naslovna knjiga je izšla kot prvi zvezek »Knjižnice zdravniškega vestnika«, važen dogodek v slovenski medicinski literaturi, pomemben datum v razvoju slo-

venske knjige. Delo moramo nazvati izčrpno, prav tako pa zasluži pohvalo, da se ves čas ne oddalji od lotene naloge.

Vodiška Johanca je še v živem spominu kot običajna goljufica na tem polju (radi goljufije je knjiga zelo potrebna), malokdo pa je še med živimi, ki je na svoje oči videl pravo stigmatiziranko prejšnjega stoletja, Bloško Lenčko. V dokaj poljubnem slogu pisatelj obdela vse stigmatizirance pri Slovencih, kakor tudi vse druge zgodovinske primere, poznane iz literature, jih skuša medicinsko razlagati, v kolikor se dajo, in prav nič več, ter jih primerja s sorodnimi pojavi iz psihopatije, kakor tudi skuša najti anatomsko fiziološke temelje.

Tvarina sama je zelo natančne narave. Kaj lahko bi pisatelj z eno samo grobejšo potezo napravil naklonjenost mnogih čitateljev, posebno se mora znanstveno obdelovati osebnost kot je na primer sv. Frančišek, prvi stigmatiziranec. Preveč pa zahteva od avtorja oni kritik, ki hoče imeti potrjen čudež tam, kjer sme znanstvenik reči samo: ne razumem. Mariborski primarij je s finim taktom premagal vsa težka mesta, gotovo pa ni pričakoval, da bo resno v spodtiko izrazil histerija, ki bi ga tudi on kaj lahko nadomestil z izrazom »psihogen«, ki se menda razlikuje od prvega le v toliko, da ni žaljiv že za povprečnega laika. Gosp. avtor je tako zelo samo objektivno referiral, da moreš komaj slutiti po prečitani celotni knjigi, kakor je njegovo, rekel bi privatno prepričanje o teh stvareh med nehom in zemljo. Vernemu služi čudež kot otipljivo potrdilo njegove vere, vsa njegova duša, ki je na vsak način še na primitivnejši stopnji mišljenjskega procesa išče in hoče čudeža. Kdor od teh bo knjigo bral, jo bo neblago odložil. Nikjer ne najde onega, česar je iskal od prve do zadnje vrstice in radi česar je knjigo sploh prečital. Nikjer ni besede o metafizični podlagi preiskovanih dogodkov. Mogoče ne bo tudi nasprotni pol vernega človeka, namreč znanstveni

obsveščevali s svojimi leščerbami.

Globoko sopeč sem jim v raztrganih, komaj razumljivih besedah in stavkih skušal dopovedati grozne nočne dogodke. Ko sem končal svoje pripovedovanje, smo odšli vsi skupaj v hišo groze in strahov.

Kakih deset korakov pred hišo je neki drvar iz naše družbe nenadoma stopil na neko človeško telo, ki je ležalo nepremično v blatni mlakuži z naprej iztegnjenimi rokami.

Pokleknili smo okrog njega in ga obrnili na hrbet. Kri mi je v močnem navalu planila v glavo in srce mi je stisnila silna bolečina, kakor da ga je objela bodeča železna pest: Bilo je truplo prijatelja Da Ruina, negibno, mrzlo in brez življenja. Opazili tudi nismo nobene poškodbe.

Očividno je zadela mladega pesnika, ki je med begom padel v strahu, da mu sledi grozni fantom za petami, srčna kap in je obležal na mestu mrtve.

Odšli smo v hišo in po stopnicah v zgornje nadstropje, kjer so svetilke drvarjev zadostno razsvetlile sobo, v kateri sem preživel eno najstrašnejših noči v svojem življenju. Na tleh pod prevrnjeno mizo je ležalo negibno telo ženske velikanke, ki so ga drvarji dvignili in ga položili na posteljo v kotu. Stal sem med vrati in se nisem upal iz nekega notranje ga nagiba niti ozreti v obraz tega trupla. Drvarji so prišli k meni in mi je eden

Veselite se!

V kratkem času Vas bo

Kiki osrečil

kavzalni človek, ki čudeža sploh ne more doživeti, čisto zadovoljen z nekaterimi razlagami, ki puščajo še vedno mala vratica odprta čudežu. Čudež je intimno psihično doživetje, če ga hočeš znanstveno analizirati, lahko sicer ugotoviš samo zunanji potek dogodkov, si pa s tem tudi že raztrgal fine tenčice, ki čudež sestavljajo. Mikroskop je delo brezbožnih rok. Rezička sama ravna zelo pametno, da ne gre na kliniko. Zaradi morebitnega pohištva moram posebej pristaviti, da o objektivni bitnosti čudeža nisem spregovoril nobene besede.

Knjiga je potrebna. Zlasti jo bosta pridoma rabila v praksi po svojem poreklu bratska poklica: zdravniški in duhovniški. Prav v vprašanju, ki ga naša knjiga obravnava, se oba poklica znajdeti na svoji rodni zemlji, iz katere sta se že v sivi pradavnini razrašla na dvoje. Knjiga se naroča pri upravi »Zdravniškega vestnika«, Golnik.

Prostovoljni kulukarji letnega gledališča Sokola Ruše so si zgradili ob cesti, ki vodi mimo letnega gledališča, originalno in lično pohorsko kapelico, ki bo romantičnemu kotičku prav posebno v okras. V nišah kapelice so naslikani pohorski patron sv. Areh, sv. Anton Padovanski, kmetijski patron sv. Izidor in slovanska apostola sv. Ciril in Metod. Kapelica se je izredno posrečila in ljudstvo jo hodi od vseh krajev občudovat. Blagoslovitev kapelice bo začetkom tega tedna.

Poziv vsej primorski javnosti. Za časa Mariborskega tedna namerava organizirati društvo »Nanos« neke vrste razstavo spominov na neosvobojeno ozemlje. Prvič bi imela tudi najširša javnost in gostje vpogled v našo preteklost, sedanjost, kraje in življenje naših bratov preko meja. Da je razstava obenem tudi velikega propagandnega značaja, ni potrebno še posebej poudarjati. Društvo poziva vse zavedne Primorce, ki so v posesti kakršnegakoli pomembnejšega spomina (slike, knjige, predmeta itd), da ga blagovole posoditi za časa razstave društvu, ki prevzame za predmet tudi popolno odgovornost. Ves material naj se prinese v društveno sobo »Nanos« (restavracija »Union«, Aleksandrova c.) od 18. do 21. ure. Prosimo vas, sporočite to tudi vašim znancom in prijateljem! Pri našajte čim več gradiva, saj bo uspehi razstave tudi vaš uspeh!

izmed njih rekel povsem mirno v španščini:

»Senor! No le a echo nada. Esto es una vicha que non lijeva oido ni palobra.«

»Gospod! Nič ni nevarnega! Je to neka gluhonema starka.«

Sedaj sem šele razumel, da sva zaman tolkla in razbijala ob najinem prihodu po hišnih vratih in da sem zaman kričal in jo vpraševal, kdo je ... Saj me ni mogla niti slišati niti mi odgovoriti...

Strah je ugasnil življenje mlademu pesniku Da Ruinu, meni pa bo lebdela pred očmi ta slika do konca mojih dni...

»Hoj, papa dela začetke«

Karlj Skafanc

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Česa se bojiš? Premagam jo.«

»Premalo poznaš naše razmere.« je dejala Intela in se ga ljubeče oklenila. Nikdar in nikoli te ne pustim v tako nevarnost, moj najdražji! Kaj bi storila, če bi te izgubila. Ne, ne; niti pomisliti ne smem na to.«

»In vendar ne smeja prepustiti Jafisa Morajini oblasti!«

»Čakaj,« je vzkliknila čez nekaj časa. »Domislila sem se nečesa. Prestrašiva jo.«

»Kako?«

»Čuj! Poklicala jo bova in potem boš ti s spremenjenim glasom povedal, da njeno početje ni skrito. To jo bo zbegalo tako, da si ne bo upala storiti Jafisu nič zalega.«

»Sijajna misel,« je dejal Doljan.

Intela je segla po vzvodu nekega drugega aparata in ga naravnala. Trenutek nato je Doljan opazil v televizorju, da je Moraja preplašena planila kvišku in obstala.

»Sedaj je najugodnejši trenutek,« je velela Intela Doljanu, ki je takoj stopil k zvočniku brezžičnega aparata in zaklical Moraji z mračnim, votlim glasom:

»Zločinka, tvoje početje ni skrito. Ne kdo je, ki te je ves čas opazoval in ve, kaj si storila z Jafisom. Izpusti ga, ker sicer bo to tvoj zadnji zločin!«

Doljan in Intela sta po teh besedah videla v televizorju, kako je Moraja prebledela in se uničena zgrudila na divan. Nekaj časa sta čakala, nato pa je Doljan znova zaklical v aparat:

»Puščam ti samo še pet minut časa. Izpusti Jafisa!«

Moraja se je brez volje dvignila, stopila k svojemu aparatu za izolacijo in pritisnila na vzvod. Slika v Intelinem televizorju je ugasnila...

Doljan je tedaj nemudoma poklical Astisa in se potem skupaj z njim podal do Morajine hiše. Prijatelja sta prispela na ulico prav v trenutku, ko so se odprla neka tajna vrata in se je na pragu pojavila Jafisova še vedno napol omamljena postava. Mladenič je bil tako oslabljen, da sta ga morala prijeti pod pazduho in odvesti domov. Le polagoma se mu je zopet vračala popolna zavest in prejšnja življenjska sila. Začudeno je gledal okoli sebe in se le medlo spominjal zadnjih dogodkov, kako je prišel iz Morajine hiše

pa sploh ni vedel, povedati mu je moral šele Doljan, ki pa ni izdal glavne njegove rešiteljice — princeze Intele.

XXVI.

Morajin načrt se je ponesrečil. Izgubila ni samo Doljana, ampak tudi Jafisa, ki je postal njen najstrašnejši sovražnik. Po tem udarcu si dolgo ni mogla opomoči, zato je imel Doljan pred njo nekaj dni mir. Tem bolj se, ker je poslej Intela čuvala nad njim s podvojenjo pazljivostjo. Vendar je vedel, da ta mir ne bo trajal dolgo in da se bodo prej ali slej pričeli zopet dnevi težkih preizkušenj, zato je bil vedno oprezen.

Dasi je stalno obiskoval svojega prijatelja Astisa in zahajal v osrednjo knjižnico k Soralifisu, jima vendar ni docela izdal dogodka one noči, ker ni maral, da bi kdo izvedel za stvari, ki so se odigravale in pripravljale v oceanopolški višji družbi. Molčečnosti ga je prosila tudi Intela, ker je bila prepričana, da bo na ta način ostala njuna ljubezenska sreča bolj prikrita in zaradi tega varnejša in večja. Nadaljeval je proučevanje preteklosti in se je po splošnih zgodovinskih dogodkih razvoja človeškega rodu na zemlji zanimal zlasti za staro verstvo in religijo Oceanopolcev. V ta namen je obiskoval tudi staro svetišče in se seznanil s svečniki. Zanimalo ga je v prvi vrsti, kakšna more neki biti vera tako visoko kulturnega in civiliziranega ljudstva.

Najraje se je razgovarjal z visoko izobraženim duhovnom Sabatisom, s katerim sta skupaj proučevala stare rokopise, izvirajoče še iz onih časov, ko je solnce obsevalo mogočni Semisiris.

»Naša vera,« mu je pripovedoval nekoč Sabatis, »ni zemskega izvora. Prinesla sta jo s seboj Adam in Eva, ko sta prispela na našo zemljo. To je bila naša pravera in obenem tudi prva religija človeka na zemlji.«

»Kakšna je bila njena podlaga?« se je zanimal Doljan. »So vaši predniki, ki so prejeli to vero z drugega planeta našega osolnčja verovali že v enega samega boga ali so bili malikovalci. Posebno me pa zanima, kaj je bilo prvotno njihovo solnčno božanstvo?«

»Mnenja vaših teologov na zemlji,« je dejal Sabatis, »je v tem oziru docela zgrešeno. Prepričani so, da so bili stari narodi, ki so oboževali solnčno božanstvo, malikovalci. V resnici so pa bili verniki enega samega boga. Solnce, ki so ga upodabljali na oltarjih po svetiščih, je bilo samo simbol za izraz onega, ki se drugače izraziti ne da. Kakor veste, je za zemljo solnce izvor življenja, tako je tudi božanstvo izvor vsega, kar obstoja, ne samo na našem planetu in na ostalih trabantih našega solnca, temveč tudi po vsem vesoljstvu, ki je neskončno in obsega milijarde svetov, na katerih žive prav tako živa bitja z umom, vero kulturo, kakor smo mi.«

(Dalje prihodnjik)

Kolonizacija severne Avstralije

Ogromen načrt avstralske vlade — Kolonizirali bodo v 10 letih 10 milijonov ljudi belega plemena

Pred dnevi je bila sklenjena pogodba med vlado avstralskega dominijona in neko skupino angleških finančnikov za kolonizacijo takozvanega severnega teritorija Avstralije. Nedvomno je to največji kolonizacijski sklep, ki je bil kdaj storjen. Omenjeni teritorij je po površini desetkrat tako velik kakor Anglija in Wales. Površina meri nad 500.000 kvadratnih milj.

Na tem velikanskem kosu zemlje ne živijo ljudje. Le tu in tam najdemo poslednje ostanke avstralskih pokolenj, ki so pribežala sem v te puste kraje pred belci. Življenje je tu zelo težko. Primanjkuje zlasti vode, ker dežuje le vsako deseteto leto. Zgodilo pa se je celo, da ni padla dvajset let in še več niti kapljica vode. Toda kadar dežuje, takrat vsa pokrajina ozeleni. Trava zraste visoka kakor človek.

Radi hude suše ne živijo na tem delu zemlje niti živali. Redki naseljeniki žive najprimitivnejše življenje. Njim krajšajo čas in pomagajo prenašati tovore velblodi, edina žival, ki prenese vse trpkosti in trpljenje te pokrajine.

Po sklepu med angleškimi finančniki in avstralsko vlado se bodo na tem teritoriju stopnjema naseljevali belokožci, v prvi vrsti Angleži. Računajo, da bodo v teku desetih let naselili nad 10 milijonov ljudi. Bavili se bodo v prvi vrsti z živinorejo in pričakujejo, da bodo že v nekaj letih osnovali največja podjetja za izkoriščanje in izvoz živine, v prvi vrsti ovc.

Spoočetka nameravajo naseliti tam o-

krog 10.000 delavcev, ki jih bodo zaposlili pri gradnji železnice. Železnica bo speljana na severni obali Avstralije do Port Darwina in so stroški za gradnjo preračunani na 15 milijonov angleških funtov šterlingov. Speljana bo skozi danes povsem nenaseljene kraje in bo radi tega dolga leta pasivna. Vendar pa bo predstavljala hrbtenico za razvoj severnega dela Avstralije in za njegovo kolonizacijo.

Pri gradnji železnice, kakor tudi pri vseh ostalih javnih delih, bodo zaposleni izključno samo belci. Azijci in črnci bodo popolnoma izključeni in se tudi ne bodo smeli tamkaj naseljevati. Da se zagotovi čimboljši in hitrejši uspeh tega velikega načrta, bo avstralska vlada osvobodila vsa društva, ki bodo vršila kolonizacijo, davka za dolga leta in jim bo dala tudi razne druge ugodnosti in prednosti. Še več, vlada bo odstopila društvom pravico voditi socialno politiko in administracijo na vsem severnem teritoriju. Vlada si bo obdržala le pravosodje, carine in oblast nad prebivalci, ki jih je po številu okrog 4.000 in ki prebivajo tam že več let. Tudi jim bo dala velik kompleks zemljišča, na katerem bodo povsem svobodni, ker jih želi ohraniti kot zadnje čiste predstavnike avstralske rase.

Za ta korak pa se je avstralska vlada odločila tudi iz razloga, ker namerava s tem preprečiti japonsko nevarnost, ki postaja z vsakim dnem večja. Japonska je namreč že od nekdaj postrani gledala Avstralijo in je s posebnimi odredbami

zabranjevala naseljevanje s posebnimi odredbami. Omenjeni sklep za kolonizacijo in prepoved naseljevanja Azijcev in črncev, Japonski ni po volji, vendar pa si do danes še tega ni upala pokazati radi Anglije in ameriških Združenih držav, ki se prav tako strinjajo s prepovedjo. V zadnjem času pa je postala Japonska zelo agresivna in čaka samo na priliko, ko bo lahko zavzela in zasedla Avstralijo. Po svojih finančnikih je ponudila avstralski vladi razne pogoje in prednosti, če ji dovoli naseljevanje. Toda avstralska vlada je vse te pogoje odklonila. To pa tudi iz razloga, ker Anglija in Zedinjene države ne bodo nikdar pristale na to, da bi avstralsko zemljo zasedli Japonci in celino tako izrgali iz rok civilizacije bele rase. Ni pa izključeno, da si bo Japonska poskušala osvojiti Avstralijo, če bo potrebno tudi s krvjo. V tem primeru bi zakrvel Daljni vzhod. Nastalo bi klanje, kakršnega svet še ni doživel.

Strokovnjaki, ki so prepotovali severni del Avstralije s posebnimi avtobusi trdijo, da je tej zemlji potrebna samo voda, pa bi postala raj na zemlji. V treh tednih po dežju se vsako deseteto leto ves severni teritorij pretvori v zeleno obalo. Rdeči pesek, ki pokriva zemljo, se skriva v travi, malem grmičevju in divnem cvetju. Kadar dežuje, dežuje po več dni. Potem pa se nebo razvedri in ostane tako vedro leta in leta do prihodnjega dežja.

Od Adelaide na jugu Avstralije pelje cesta v Port Darwin, edino luko in večje mesto severne Avstralije. Ob cesti so redke naselbine kolonistov, ki prejemajo pošto vsako leto samo enkrat. Iz Adelaide pelje železnica v notranjost. Proga, ki je dolga več tisoč milj, je čisto zasuta z velikimi kupi peska, ki ga nosi

veter. Nekje v sredini te zemlje pa je najtoplejši kraj naše zemlje. Živo srebro zleze v tem kraju na 120 stopinj Fahrenheitta. Ko nastopi poletje, se prebivalci tega kraja poskrijejo v jame, globoke 20 metrov, ki so si jih nalašč zato izkopali. Po zimi je klima zdrava in je slična klimi južne Italije preko zime. So pa pod to zemljo zakopani velikanski zakladi. Zemlja je bogata na zlato in dragem kamenju. Če se bodo uresničili kolonizacijski načrti avstralske vlade, bo prav gotovo nastal nov velik lov za zlatom in dijamanti, kakor v početku preteklega veka.

Moderna pozabljenost

Angleški pisatelj Chesterson pravi, da je pozabljenost najhujša moderna bolezen. V Londonu izgube ali pozabijo vsak dan nad 500 dežnikov. Shranjevanje, sortiranje in evidenca izgubljenih dežnikov da policijskemu oddelku toliko dela, da bi bilo že v interesu občinstva nujen poziv naj ljudje bolj pazijo na svoje dežnike. Policija se je res obrnila na prebivalstvo s takim pozivom, toda uspeh ni bil zadovoljiv. Najmanj pozabljivih ljudi je bilo v Curihu, kar se držav tiče pa v Švici, največ v Angliji, Belgiji in Nemčiji. Slavniti ameriški psiholog profesor bostonske univerze Frederic Silefar je dolgo proučeval pozabljenost prebivalcev zapadnih ameriških držav in označil jo je kot posledico velemestnega življenja. V velemestu mora vsak človek stalno deliti in cepiti svojo pozornost, v vsakdanjem življenju se ne more osredotočiti in zato je verjetno, da bo pozabljenost v velemestih še narasla.

Spominajte se CMD

Mali oglasi

Kupim

ZLATO.

zlatnike in platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata, Orožnova ulica 8. 2642

Prodajam

PRALNE IN KOPALNE BANJE

od Din 25.— naprej pri Sulcer, Vojašniška ul. 7. 2784

HIŠO

s stanovanjem in veliko njivo prodajam. Pobrežje, Gubčeva ulica 68. 2782

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vhodom oddam. Vrbanova ulica 28, pritličje, desno. 2786

DVA SOLIDNA GOSPODA

sprejemem na stanovanje. — Splavarska 6. 2785

PAZNO ALI OPREMLJENO SOBO

oddam. Vrtna ulica 8, vrata 8. 2783

SOSTANOVALCA

sprejemem. Židovska ulica 12, I. nadstropje. 2781

ČISTO. OPREMLJENO SOBO

oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi »Večernika«. 2714

Stanovanje

STANOVANJE.

V najem dam v Tattenbachovi ulici s 15. avgustom ali 1. septembrom t. l. štirisočno, solnčno stanovanje. Natančnejša pojasnila daje gostilničarka »Pri Prleku«. 2773

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Lepa knjiga — najlepše darilo!

Priporoča se knjigarna

TISKOVNE ZADRUGE. MARIBOR
A l e k s a n d r o v a c e s t a 13